

מראי מקומות- בבא בתרא ס"ז

וכו', ולפיכך נמצא דתשמיש דחצר ותשמיש דבור תשמיש אחד הוא, ולכן שפיר נמכרין עמה.

(ג) **בזמן שאמר לו הוא וכל מה שתוכו, הרי כולן מכורין- פי' הרשב"ם**, דהיינו המטלטלין, דתשמישי בית כולן איקרו מטלטלי, אך חיטי ושערי אינן מכורין. אולם ע' **בנמוקי יוסף** (לה: בדפיו) דכ' דרק מטלטלין שהם צרכי הבית ודרך הבית בהם, כמו מפתחות ומכתשת ותנור וכירים, אבל שאר תשמישי הבית אינם נמכרים.

(ד) **הא דרוב תשמישייהו לגו, הא דרוב תשמישייהו לבר- ואין מבואר בגמ' מהו הדין אם תשמישייהו שוה בין לגו בין לבר**, וכ' **התורת חיים**, דמסתבר דהדין הוא דאינו נמכר עמה, דהמוציא מחבירו עליו הראי', ומה דנקט דרוב תשמישייהו לבר, לאו דוקא, ואגב רישא נקטי'. וכן דייק מדברי הרמב"ם, דכ' היו פתוחות לכאן ולכאן, אם רוב תשמישין עמה, נמכרות עמה, ואם לאו, אינן נמכרות עמה, משמע דצריך דוקא שהוא רוב תשמישין עמה כדי להיות נמכר עמה, ואם לאו, אינה נמכר עמה, ולא כ' דצריך להיות רוב תשמישו לחוץ.

(ה) **כיון שהחזיק באחת מהן קנה כולן- פי' החזון יחזקאל** (השמטות לב"ב ה', ב' [כמ' סד:]), דכשעושה חזקה בקרקע זו, הוי כאילו עשה מעשה חזקה גם בקרקע השני', וכ' דאי"ז דומה דקנין אגב, דבקנין אגב הוא עושה המעשה קנין על הקרקע, וע"י פעולת הקנין נקנה גם המטלטלין, אבל לא חשוב כאילו עשה מעשה הקנין גם על המטלטלין. אולם ע' **בברכת שמואל** (קידושין סי' ט"ז) דלא הביין כן, אלא דכיון שעשה מעשה קנין בקרקע זו, מעשה זו מהני גם לקנות קרקע אחרת, אבל לא משום דהו"ל כעשה מעשה קנין בכולם, אלא דהחלות קנין חל בכולם, וע"ש עוד מש"כ בזה.

(א) **אפי' מעמלא דבתי- הק' תוס', ה"ד, אי כבר בא שכירות ליד האחין, א"כ הו"ל מטלטלי, לא גביא מנייהו. ואי אתא לאשמעינן דיכולה להשכיר לצורך נדונייתה, פשיטא, הא אפי' למכור יכולה. ותי' כגון שהשכירו הבית לשנה, וכבר עבר חצי הזמן, וקמ"ל דאפי' שכירות שעבר טטול, דאין שכירות משתלמת אלא לבסוף. וע' בריטב"א שהק' כעין תוס', אלא שכ' דאף השכירו האחים לאחר מיתת אביהן, הרי ראוי הוא, ואינה גובה מראוי כמו במוחזק. ומשמע דחולק על מש"כ תוס' דפשיטא דיכולה להשכיר לצורך נדונייתה, אלא משמע דס"ל דאינה יכולה לעשות כן. ובביאור דעת תוס', כ' הקהלות יעקב (ל"ב, ד"ה והנה) או דס"ל דכל ב"ח (חוץ מכתובה) גובה מן הראוי, וכמש"כ המרדכי, או ע"פ מה דמסקינן בכתובות (ס"ט) דכלפי עישור נכסי הרי היא בעלת חוב של היורשין, ולא של האב, וא"כ ודאי גובה מן הראוי, כמו כל ב"ח גובה מן הראוי.**

(ב) **המוכר את החצר מכר בתים בורות שיחין ומערות- פי' הרשב"ם**, דאע"ג דהמוכר את הבית לא מכר בורות שיחין ומערות, מ"מ לגבי חצר מיהא בטלין, ונמכרין בכלל חצר. ובחי' הר"י מיגש פי' "דדרכי' דחצר למיהוי בה בורות שיחין ומערות, הלכך כשמכר לו החצר, לא מכרה אלא עם בורות שיחין ומערות שיש בה, שכן דרך החצרות להיות בהם כך. אבל בית שאין דרכה להיות בה בור, כשמכר לו הבית לא מכר לו בור, לפי שלא מכר לו אלא בית כבתים דעלמא, ושייר לעצמו בור". **והנמוקי יוסף** (לה: בדפיו) הוסיף עוד טעם לחלק בין בית לחצר, דהני הם תשמיש לבני אותה חצר לבר, ולכן כשמוכר החצר, ודאי מוכר הבורות שבה, משא"כ לגבי בור שבתוך הבית, דיתכן שהוא לתשמיש אחרים שבחצר ג"כ, ולא רק לבני אותו בית, לכן אינו נמכר עם הבית. עוד כ' **הרשב"א** טעם אחר לחלק, דשאני בית שאינו עשוי לכביסה ולא להשקאת בהמות אלא לדירה, ולפיכך הא תשמישתא לחוד והא תשמישתא לחוד, אבל חצר עשוי לכביסה

(א) **המספקות לו מים, בין בימות החמה, ובין ימות הגשמים- פי' הרשב"ם, בין בימות החמה, שהן מועטין, וסד"א ליבטלי גבי המרחץ. וע' בשטמ"ק בשם תוס' הרא"ש, דפי' דמיירי בבריכות המספקות כל השנה, בין בימות הגשמים ובין בימות החמה, דאם אינן מספקות בין בימות החמה ובין בימות הגשמים, אלא רק מספקות לה בימות הגשמים, בכה"ג בטל להמרחץ ונמכר עמה. וע' ברש"ש שבאמת הק' על הרשב"ם למה לא פי' כן, כמו דמצינו לענין שביל הקבוע בין בימות החמה ובין בימות הגשמים, לעיל נה:, והניח בקו'.**

(ו) **סדנא דארעא חד הוא- ע' בנמוקי יוסף (לו. בדפיו) שכ' "והייתי מסופק, מי שקנה שני בתים והחזיק באחד, אם קנה חבירו, דס"ל סדנא דארעא שייך טפי בקרקע ממש מבבתים הבנויים עליו, ואח"כ ראיתי לאחד ממחברי ספרים שכתב ומינה למוכר בית ושדה, שהחזיק בשדה שקנה בית או איפכא, ולכן נראה מזה דשפיר אמרי' סדנא דארעא בבתיים ג"כ. נויש לע', לפי מה שהבאנו מהקצות (צ"ה, ג') לעיל בדף ס"ו, דמה דקנה בתים בחזקה, אף דתלוש ובסוף חברו הוא, היינו או משום קנין אגב הקרקע, או ע"י קנין חצר של הקרקע, א"כ לכאור' לא שייך כל ספיקת הנ"ל, דממ"נ, לכאור' פשוט דלגבי הקרקע שהוא תחת הבתים שייך לומר סדנא דארעא, ולגבי הבית עצמו אין שייך קנין חזקה כלל, וא"כ מהו המקום להסתפק, וצ"ע.**

(ז) **אבל הכא, הא תשמישתא לחוד והא תשמישתא לחוד- פי' היד רמה (נ') דכיון דהא תשמישתא לחוד והא תשמישתא לחוד, אימא לא קני חדא בחזקה דאידיך, דלא אלים סדנא דארעא לשווינהו כחד דוכתא. ומסקנת הגמ' הוא דקמ"ל דאפי' היכא דהא תשמישתא לחוד והא תשמישתא לחוד, קני חדא בחזקה דאידיך.**

(ח) **קמ"ל- הק' הריטב"א, א"כ אמאי נקט שמואל שדות, דכולהו חדא תשמישתא נינהו. ותי' דבשדות אפי' בעשר מדינות, ובחולצית ומצולה בעינן שיהיו סמוכות דהני סתמייהו (וביאר המ"ל דכוונתו דמן הסתם בכך איירי כן בסוגיא דידן).**

(ט) **ולא את השקין ולא את המרצופין- פי' הרשב"ם, משום דמטלטלין נינהו, וכל המטלטל לא מזדבן. וכ' השטמ"ק בשם הראב"ד טעם אחר, דלא צריכין להו כ"כ, מפני שאפשר בסלי נסרים שמכניסים בהם הזיתים ודורכין עליהן המפרכות.**

(י) **ולא יקמין עצמן ולא ספים עצמן וכו'- פי' הרשב"ם על המשנה, דכל כלים אלו לא נמכרו משום דמטלטלין הן, ומטלטלין אינם נמכרות עמה. אבל השטמ"ק בשם הראב"ד ביאר טעם אחר, דמה דאינם נמכרות עם המרחץ, היינו משום דכלים אלו משתמשים בהם תשמישים אחרים שלא בשעת רחיצה, ואינם מיוחדים לאותה מלאכה בלבד.**